

iH20-21

nr 2

februari 2021

e-nieuwsbrief van
inspirHerent



www.inspirHerent.be

Redactioneel

Laat het gras maar groeien

We zijn het zo gewoon: gazon kort houden.
Is dat wel een goed idee? Bij dit weer en dit klimaat.

Weer

Deze zomer was het droog. Té droog. Toch vonden we het “goed weer vandaag” en de weerprofeten ‘gaven’ “goed weer voor morgen”. We weten intussen dat de grondwaterstand ferm is gezakt en nog niet op peil is.

Deze winter is warm. Té warm. Toch vinden we dat aangenaam en wandelaars ‘profiteren’ ervan. We weten wel dat de slakken in de lente triomfantelijk zullen tevoorschijn komen.

Nu we deze nieuwsbrief versturen, regent het. Veel. Te veel? Neen, er is te veel verharding

Klimaat

Te droog of te nat, te warm of te koud ... voor de tijd van het jaar.
En dat jaar na jaar. Het gaat niet meer over het weer, maar over het klimaat.

We weten het. Ons brein laat het ons weten. Maar we doen alsof onze neus bloedt. We doen niets met wat we weten. Of we denken dat we er toch niets aan kunnen veranderen: klimaattoppen, burgemeesters convenanten, broeikas-uitstoot door industrie en landbouw verminderen met x % tegen 2030, klimaatneutraal tegen 2050. Onder dergelijke paraplu's staan we ... te wachten.

Kunnen we dan zelf niets doen? Jawel, inderdaad weinig alleen, maar samen toch iets meer.

Bijvoorbeeld door anders om te gaan met ‘natuur’.

Herent

In dit nummer van onze e-nieuwsbrief doen we inspiratie op bij enkele initiatieven in onze gemeente. Vanuit Natuurpunt, Regionaal Landschap Dijleland en Jeugd voor Natuur en Milieu (JNM). In de reeks adviesraden komt uiteraard de Milieuadviesraad aan de beurt.

Dat zijn maar voorbeelden van beter omgaan met natuur. Andere voorbeelden geven we graag een volgende keer een plaatsje. En 'natuur' is ook maar een voorbeeld van wat we samen kunnen doen. In het volgende nummer willen we de schijnwerper richten op de voedselvoorziening: van "wat we eten" tot "wat we telen". Ook daarvoor goede voorbeelden ingewacht.

Paul Beghin

inspirherent@gmail.com





Natuurpunt

Herent

Natuurpunt zet zich in voor meer natuur in Vlaanderen. Het ontstond in 2001 door de fusie van de toenmalige natuurverenigingen Vogelreservaten en De Wielewaal. Momenteel staat de teller op 123.300 leden.

De administratieve hoofdzetel bevindt zich in Mechelen en ondersteunt de 170 lokale afdelingen die samen 500 natuurgebieden (goed voor 25.048 ha) beheren. Die afdelingen bestaan uit meer dan 5.000 geregistreeerde vrijwilligers, die beslissen over aankopen, beheer en openstelling van 'hun' natuurgebieden.

Voor het onderhoud van de gebieden worden de afdelingen bijgestaan door het maatwerkbedrijf Natuur- en Landschapszorg (bij de afdelingen bekend als de Terreinploeg). Dat bedrijf in de sociale economie biedt langdurig werklozen de kans om hun talenten te ontplooiën door te werken in de natuur. Daardoor krijgen ze een nieuwe dosis zelfvertrouwen en sommigen stromen door naar de reguliere arbeidsmarkt.

Herent

Natuurpunt Herent heeft 782 gezinnen als lid. Ook voor niet-leden staan onze natuurgebieden, de Molenbeekvallei, het Kastanjobos en Ter Neppen open. Met onze wandelpaden en zitbanken geven we iedereen de kans om van lokale - dicht-bij-huis -natuur te genieten.



In 2020 kochten we 0,9 ha gebied bij wat ons een totaal van 142,5 ha in beheer geeft. Om dat allemaal te onderhouden, doen we een beroep op vrijwilligers. We krijgen ook steun van de terreinploeg, het INL- (Intergemeentelijke natuur- en landschapsploeg), de gemeentearbeiders, herder Brecht en boer Pieter.

Groene vallei

Via het Europese LIFE project 'Groene Vallei' krijgen we nog t.e.m. 2025 de steun van twee Natuurpunt werkrachten.

Van die Groene Vallei maakt Herent deel uit, samen met de afdelingen Kortenberg, Kampenhout en Steenokkerzeel. Doelstelling is om de natuurgebieden van de verschillende afdelingen met elkaar te verbinden via groene landschapselementen en zo een groene buffer te vormen tussen Brussel, Mechelen en Leuven. Het bezoekerscentrum en de groene winkel van de Groene Vallei bevinden zich in de Lelieboomgaardenstraat 60 te Erps-Kwerps, aan de rand van het Silsombos.

Wat doen we zoal?

In een normaal jaar organiseren wij tientallen **activiteiten** van geadiste wandelingen, beheerwerken, cursussen en uitstappen tot onze vegetarische eetdag en algemene kennisquiz.

We werken nauw samen met de Herentse **scholen** om de jeugd meer bij te brengen over natuur. Eén van de populaire activiteiten aan het einde van het schooljaar is mee te komen helpen in de Molenbeek om het maaisel van het Groot Hooiland op te ruimen.



We tekenen een **lange termijn** visie uit voor onze gebieden en op basis daarvan maken wij beheerplannen die we indienen bij de overheidsinstanties.

We **inventariseren** onze gebieden om zo een beter zicht te krijgen op wat er groeit en bloeit, de voor- of achteruitgang van biodiversiteit te meten en, waar nodig, onze beheerplannen en onderhoudswerken bij te sturen.

Tweewekelijks kan je ook Geert of Hugo tegenkomen, die het **waterpeil** opmeten in de Molenbeek en het Kastanjebos. Zo houden we de vinger aan de pols wat de vochttoestand betreft van onze - van nature uit - natte gebieden. Zo zien we dat het watergrondpeil er de laatste drie jaren helaas flink op achteruit gaat en dus zorgt voor een verdroging van onze kalkrijke kwelwatergebieden. Dat heeft niet alleen een impact op vegetatie, maar als gevolg daarvan ook op insecten, vlinders e.a. en op de dieren die zich aan die lekkernijen te goed doen, zoals vogels, en amfibieën.

Met het **Groene Tuin** label - een initiatief in samenwerking met de gemeente Herent - proberen we tuineigenaars te enthousiasmeren om hun tuin natuurlijkvriendelijk in te richten. Die tuinen vormen 'groene stapstenen' die natuurgebieden met elkaar verbinden.



In tijden van klimaatverandering zien we trouwens dat die natuurvriendelijke inrichting niet alleen de tuinen zelf robuuster en dus weerbaarder maken. Ze heeft ook een positieve invloed op de leefomgeving: verminderen van fijn stof, CO² opname, schaduw en verkoeling door bomen, enzovoort.



Het meest zichtbare aspect van ons werk is het **beheer** van onze gebieden: ruimen van door storm gevallen bomen, aanplanten van nieuw bos, creëren van bosranden, maaien van kruidenrijke graslanden, verwijderen van vuilnis achtergelaten door slukstorters, terugdringen van exoten zoals Japanse Duizendknoop, Robinia, Amerikaanse vogelkers, hakhoutbeheer, beschermen van de kwetsbare gedeelten.

Maandelijks is er een **beheerwerkdag**. Iedereen die zich graag inzet voor natuur is er meer dan welkom. Denk je: dat is niet meer voor mijn leeftijd, sluit aan bij onze **rimpelwerkploeg** die tijdens de week op eigen tempo aan de slag gaat.

Lid worden?

Een lidmaatschap is per gezin en kost 30 euro per jaar.

Naast de steun aan de vereniging, zijn er voordelen zoals:

- gratis deelname aan alle wandelingen
- korting op cursussen en op aankopen in de natuarpuntwinkel
- Natuurblad tijdschrift driemaandelijks
- korting bij AS Adventure, Torfs, Dille & Kamille, Zoo Antwerpen Planckendael en andere.

<https://www.natuarpunt-herent.be/word-lid>

Aanbod: wenskaarten met foto's van eigen fauna en flora, gedrukt op graspapier gemaakt met het maaisel uit onze natuurgebieden.

Bestellen via <https://www.natuarpunt-herent.be/bestel-jouw-wenskaarten>.



Vragen? (o.a. over het Groene Tuin label)

patrick.luyten@telenet.be.

<https://www.natuarpunt-herent.be/>

facebook pagina Natuurpunt Herent.



JNM staat voor de Jeugdbond voor Natuur en Milieu. Het is een jeugdbeweging waarbij je kunt aansluiten vanaf zeven jaar.

De activiteiten zijn vooral buiten: de natuur in trekken, als het kan in natuurgebieden, en er waarnemingen doen. Het hele jaar door. Als de natuur een handje moet geholpen worden, halen de leden al eens een schop, takkenschaar of zaag boven. Dat alles aangepast aan de leeftijd. Het spreekt vanzelf dat de leden zelf milieu- en natuurvriendelijk zijn in hun dagelijks leven. Door hun voorbeeld proberen ze ook anderen zo ver te krijgen.

Midden-Brabant

Midden-Brabant is één van de ongeveer 40 JNM-afdelingen. Ze is actief in Kortenberg, Kampenhout en Herent..

De activiteiten vinden plaats op verschillende plaatsen in de drie gemeenten. Hetzij voor een leeftijdsgroep, hetzij voor meer leeftijdsgroepen. Die leeftijdsgroepen zijn breed en ze hebben speelse namen:

piepers: 2de tot 6de leerjaar

ini's: 1ste tot 3de middelbaar

oehoes: vanaf 4de middelbaar

lijsters: oehoes die de activiteiten organiseren



Contact: midden-brabant@jnm.be
Lid worden via <https://www.jnm.be/lidworden>.
Dat kan op elk moment van het jaar.
www.jnm.be/afdeling/midden-brabant

Beginnen met bijen

BIODIVERSITEIT IN HET HERENTSE SPEELWEEFSEL

Dank zij een symbiose tussen Herentse jeugdverenigingen, Regionaal Landschap Dijleland en verschillende gemeentediensten zullen de terreinen van onze jeugdverenigingen er weldra anders uit zien. Het typische terrein is nu een grasveld omringd door coniferen en een metershoge afrastering. Met alle begrip voor de pleinspelen en met dank van de burens en voorbijgangers om overvliegende ballen te vermijden. Maar het is, zoals in veel tuinen rond alleenstaande huizen, een beetje eentonig. En het kan natuurvriendelijker.



Regionaal Landschap Dijleland zet zijn schouders onder die natuurvriendelijkheid. In 2017 plaatste het kaders voor een bijenhotel op vier terreinen: bij de scouts van Herent en van Winksele-Veltem, Chiro Herent en jeugdhuis Molotov. De jeugdgroepen zorgden voor de 'meubilering'. En de **gemeente** gaf haar zegen in het raam van haar **bijenactie**. Alle betrokkenen zijn het er over eens dat dit maar een eerste stap is.

De scouts van Diependaal plantten in 2017 al 600 inheemse bomen en struiken aan. De jaren erna installeerden ze een bijenhotel, een wilgenhut en enkele natuurvriendelijke speeltuigen uit boomstammen van Bertembos."



Bijen als opstapje

Van waar zullen de solitaire bijen op hotel komen? Hoe groter het terrein en hoe natuurarmer de omliggende huizen, straten en velden, hoe minder kans op gasten voor het hotel. Dus is het zaak op het terrein zelf te zorgen voor bloemen, struiken, heggen, hagen, bomen. Hier zitten kansen om de leden de handen de mouwen uit de mouwen te laten steken. Zo brengt de jeugdvereniging haar leden ertoe respect bij te brengen voor het stukje natuur dat ze zelf hebben aangelegd en, bij uitbreiding, voor de natuur in het algemeen. Educatie, heet dat: de natuur is niet iets dat wij ongestraft naar onze hand kunnen zetten.



Er zijn nog meer mogelijkheden ... en plannen.

- Wilgenhutten
- Bloemenweide
- Maaibeheer
- Takkenwal
- Opvang en opslag van regenwater

En niets belet de jeugdgroepen voort te gaan op de ingeslagen weg, ook zonder projectsteun of subsidies.

- Infiltratie van regenwater (wadi)
- Vijver
- Groendak
- Omgeving proper houden ('mooimakers')

Regionaal Landschap biedt zijn diensten aan om op de vele mogelijkheden te wijzen en, waar nodig, om de verschillende bronnen van financiering aan te boren.

Gemeente

Dat alles past binnen gemeentelijke plannen voor milieu, natuur, duurzaamheid. Idem dito voor provinciaal tot en met Europees beleid.

“Allemaal goed en wel met die natuur, maar waar gaan we nog kunnen spelen?” Neen, geen vrees dat de jeugd dan maar weer op straat zal moeten spelen. Ook is er is méér te bedenken dan pleinen voor voetbal. Al moet daarvoor en voor andere sporten zoals volley en basket wel voldoende gelegenheid zijn. Maar niet elke jeugdvereniging hoeft die infrastructuur op eigen terrein te hebben. En zo komen we bij de visie van de gemeentelijke vrijetijdsdienst op speel-plaatsen als onderdeel van een speelweefsel.

Speelweefsel

De vrijetijdsdienst werkt op dit moment, samen met de dienst mobiliteit en de dienst omgeving, aan de opmaak van een gemeentelijk vrijetijdsweefselplan.

Dat weefselplan zal de basis vormen voor de toekomstige aanleg of vernieuwing van vrijetijdsinfrastructuur, waaronder speelterreintjes.



Foto: Philippe Jaspers, gemeenschapswacht.

Er zijn pleintjes, parkjes, bosjes. En waarom zouden de terreinen van de jeugdverenigingen geen deel kunnen uitmaken van het 'speelweefsel'? Dat betekent een breder gebruik: niet alleen enkele uren per week voor de leden. Laat kinderen en jongeren uit de buurt er een plek vinden om elkaar te treffen en, als ze dat willen, te spelen. Mee-spelen. Welke jeugdgroep kan daar tegen zijn? En dan het liefst niet op een kaal grasveld. Wel in een stukje levende natuur. Je hebt geen grote onderzoeken nodig om te weten dat je er al meteen een goed gevoel bij krijgt.



Milieuadviesraad

“Milieu” wil milieuadviesraad , kort MAR, in een brede zin nemen, zeker ook met natuur erbij. Dus niet alleen de belasting van het milieu vermijden, maar er ook positief op inwerken. Bij dat laatste hoort “natuurwaarden te behouden en te verbeteren”.

De MAR is samengesteld uit afgevaardigden van natuurverenigingen, (op dit moment Natuurpunt, Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud), wildbeheer (wildbeheer tussen vaart en molenbeek) landbouw, andere raden (cultuurraad) politieke partijen, individuele leden, ambtenaren van de milieudienst, duurzaamheidsambtenaar en de schepen van leefmilieu.

Er is wisselwerking met andere raden doordat leden van de MAR deel uitmaken van andere raden en fora, zoals Gecoro, Grosh, Cultuurraad, Landbouwrade, Ouderenraad, Luchthavenoverleg, Groene vallei, InspirHerent. Zo komt er terugkoppeling van milieu thema's naar de MAR en omgekeerd.

Het vergaderritme is ongeveer maandelijks.

Sommige vergaderingen zijn “open” voor het brede publiek. Het komende jaar zijn er open vergaderingen gepland over beheer van natuurgebieden (Natuurpunt), gepland op 21 april, ‘wildschade en jachtbeheer’, wilde bijen (werkgroep Aculea) en imkeren (Imkersbond).

Op vraag van het gemeentebestuur of op eigen initiatief heeft de MAR zich met het huidige bestuur al gebogen over de volgende thema's.

- Meerjarenplan van de gemeente 2020-2025,
- Berm-en maaibeheer,
- Koesterburen
- Bijencharter en bijenactieplan,
- Subsidiëring van lokale bijeninitiatieven
- Overlastplan dieren,
- Beleidsplan omgevingshandhaving,
- Onderhoud van openbaar groen en aanplant van inheemse soorten,
- Onderhoud van stoepen en wegranden,
- Hondenlosloopweide,
- Parkeren op openbaar groen,
- Jachtbeheer en jachtgebieden,
- Ophaling van papier,
- Probleem van de Japanse duizendknoop,
- Procedure voor kappen van bomen,
- Trage wegen,
- Openbare onderzoeken: Huishoudelijk afval
Waterbeheersplanning.



De bespreking van die verscheidene onderwerpen wordt, zo nodig voorbereid door werkgroepen, zoals over Berm- en maaibeheer, Hondenlosloopweide.

De MAR komt ook geregeld naar buiten met eigen initiatieven zoals de aanleg van een bloemenweide aan de kerk in Winksele op een groenstrook waar illegaal geparkeerd werd, een orchideeën wandeling met gids in Silsombos, een inventaris van de bermen.



Voorzitter: Paul Rosseel
Ondervoorzitter: Jo Declercq
Penningmeester: Jos Vercruysse

marherent@gmail.com

<https://www.herent.be/dienst/3034/milieuadviesraad>